

Citation style

Peluněk, Lukáš F.: review of: Pavel Poucha (ed.), *Tajná kronika Mongolů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2011, in: *Český časopis historický*, 2014, 4, p. 809, DOI: 10.15463/rec.1189734286

First published: *Český časopis historický*, 2014, 4

český časopis historický

copyright

This article may be downloaded and/or used within the private copying exemption. Any further use without permission of the rights owner shall be subject to legal licences (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

ZPRÁVY O LITERATUŘE

*Středověk**Tajná kronika Mongolů*

Přeložil Pavel POUCHA,

Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2011,
228 s., ISBN 978-80-7422-102-6.

Jedním z nejpozoruhodnějších středověkých pramenů, dotýkajících se nepřímou rovněž českých, respektive středoevropských dějin, je takzvaná *Tajná kronika Mongolů* (v mongolštině *Mongchol-un niuča tobčaan*). V českém překladu mongolisty, tibetologa a indologa Pavla Pouchy (1905–1986) vyšel tento text poprvé roku 1955 v někdejší Státním nakladatelství krásné literatury v dnes již klasické edici „Živá díla minulosti“. Roku 2011 vydalo Nakladatelství Lidové noviny druhé vydání tohoto zdařilého překladu v edici „Mythologie“.

Tajná kronika Mongolů je nejstarším dochovaným dílem v mongolském jazyce a zároveň historicky prvním textem zachycujícím dějiny Mongolů. Autora neznáme, víme však jistě, že byla sepsána někdy po smrti Čingischána, tzn. po roce 1227. Zajímavostí je, že tento unikátní středověký pramen byl objeven teprve v devatenáctém století ruským orientalistou Petrem Ivanovičem Kafarovem (1817–1878), známým pod jménem Palladius. Kniha sestává z vlastní edice pramene, za ní následuje překladatelova studie *Tajná kronika Mongolů a její vznik* (s. 169–183) a doplňující poznámkový aparát k prameni. *Kronika* popisuje genealogii Čingischánova/Temudžinova rodu, příbuzenské souvislosti jednotlivých mongolských kmenů a počátky jejich sjednocování na přelomu 12. a 13. století, a v neposlední řadě pak prohlášení Temudžina chánem. Líčení je zakončeno rokem 1240, kdy se

Mongolové připravovali na rozsáhlou invazi do Evropy.

V závěru publikace je zařazena ediční poznámka (s. 192–200) od Jurgena Luvsandorje a Aleny Oberfalzerové, v níž jsou připomenuta některá úskalí při překladu díla z originálu. Ocenit můžeme rovněž výběrovou bibliografii k tématu (s. 200–201). V knize však lze nalézt jedno redakční přehlédnutí – rejstřík jmenný a věcný má na každém listu ve svém záhlaví omylem uvedeno „Keltské bájesloví“ místo správného názvu knihy.

Porovnáme-li *Tajnou kroniku Mongolů* se souborými evropskými písemnými prameny, je psána poněkud odlišně. Také z tohoto důvodu je velmi zajímavým textem nejen pro historika obecných dějin. Základní význam díla ovšem spočívá zejména v tom, že pojednává o období, kdy se konstituoval mongolský národ a svým vlivem začal zasahovat na ostatní oblasti v Asii, nakonec až do prostoru střední Evropy. Druhé vydání českého překladu díla proto lze jen přivítat.

L. F. Peluněk

Armin WOLF

Verwandschaft – Erbrecht – Königswahlen 1–2. Sieben neue und 26 aktualisierte Beiträge mit 192 Tafeln, Synopsen, Landkarten und Abbildungen und einem Geleitwort von Ekart Henning
(= Studien zur europäischen Rechtsgeschichte, Bd. 283–1,2)
Frankfurt am Main, Vittorio Klostermann 2013,
XXV + 1184 s. a genealogická příloha
v kapse druhého svazku,
ISBN 978-3-465-04180-1.